

A black and white illustration of a young child sitting inside a large, dark barrel. The child is leaning forward, looking down at a vast sea of small fish that fills the entire background. The child is wearing a light-colored t-shirt and shorts. The fish are drawn in a simple, sketchy style, swimming in all directions. The overall scene suggests a child in a precarious or confined situation amidst a large, overwhelming natural element.

**INVESTER
I EN BEDRE
VERDEN!**

**Miljøkatastrofer og menneskerettighetsbrudd kommer
altfor ofte sammen med internasjonale investeringer.
Trenger det å være sånn? Kan du gjøre en forskjell?**

Hva er **INVESTERINGER**?

Helt enkelt sagt kan man si at en **investering** er å bruke penger i håp om å tjene mer penger. Investeringer er en stor drivkraft i verdensøkonomien. Det er få grenser for hvor man kan investere og hva man kan investere i.

Det investeres blant annet i veier, skoler, fabrikker, butikker, aksjer, teknologi, eiendom, energi og mat.

Investeringer i bedrifter gjør at de kan utvide og gjøre mer. Bedrifter som vokser kan gi flere arbeidsplasser og bedre lønn for de ansatte. Det gir som oftest også positive ringvirkninger i området rundt, ved at næringslivet får flere og rikere kunder og myndighetene flere skatteinntekter. Investeringer kan derfor være med på å bekjempe fattigdom, skape arbeidsplasser og sørge for teknologiutvikling. Enkelt forklart fører investeringer til økonomisk vekst.

Det kalles **utenlandske direkteinvesteringer** når man investerer penger direkte i et utenlandsk selskap. Eierne er i disse tilfellene involvert i den daglige driften, i motsetning til noen som bare har kjøpt noen få aksjer i et selskap for å få utbytte eller selge aksjen videre med gevinst. Utenlandske direkteinvesteringer kan gi positive ringvirkninger for resten av økonomien i området og landet der selskapet holder til.

Dessverre har medaljen også en bakside. De fleste utviklingsland er ikke i en posisjon der de kan velge bort investeringer og kapitalen som følger med, selv om investeringene også får alvorlige negative følger. Store internasjonale selskaper har mye makt, ofte så mye makt at de kan stille krav for å investere i et land. Det kan være tilgang til landområder, endring av regler eller skattefritak. Miljøhensyn, folkehelse og rettighetene til de som bor der må ofte vike. Noen ganger ser selskapene bort fra grove menneskerettighetsbrudd i landene de investerer i, så lenge de kan tjene penger.

Det trenger heldigvis ikke være sånn. I de følgende tre historiene kan du lese om hvordan det har gått galt, men også hva vi kan gjøre med det:

Norske millioner skylte i land i Vietnam

I Vietnam var Norge som investor involvert i landets største miljøkatastrofe.

Les om hva som skjedde og hva vi i Norge kan gjøre på:

attac.no/vietnam-og-oljefondet

Cyanid og en juridisk gullgruve

I Romania vant folket en stor miljøkamp mot et canadisk gruveselskap, men må ta omkamp i en lukket internasjonal domstol.

Les hvordan befolkningen i et av Europas fattigste land kjemper for miljøet på:

attac.no/investordomstolen

Ferie på okkupert land

I Palestina tjener multi-nasjonale selskaper gode penger på okkupert land.

Les om ulovlige ferietilbud og menneskerettigheter på:
attac.no/palestinsk-land

Investeringer er ofte nøkkelen til økonomisk vekst. Fattige land trakter gjerne etter internasjonale investorer som kan hjelpe dem å bygge opp sin egen økonomi. Likevel går det dessverre ofte utover både miljøet og de fattigste menneskene i de samme landene når utenlandske selskaper skal tjene penger.

I Attacs kampanje *Invester i en bedre verden* forteller vi tre historier fra ulike steder i verden der internasjonale investeringer har gått utover miljø og menneskerettigheter.

Skal vi unngå at det skjer igjen må vi endre det internasjonale regelverket. Til hver historie følger en endring vi må få på plass hvis fremtidens investeringer skal gi en bedre verden.

attac.no/invester-i-en-bedre-verden

The background of the lower half of the page features a dark, silhouetted industrial skyline with various towers and smokestacks emitting plumes of smoke. In the foreground, several power lines with cross-arms stretch across the scene. A large, bright orange circle is positioned in the lower right, containing the text 'INVESTER I EN BEDRE VERDEN!'.

**INVESTER
I EN BEDRE
VERDEN!**